

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift (RP 186/2020 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- konsultativ tjänsteman Eleonoora Eilittä, kommunikationsministeriet
- budgetråd Kati Jussila, finansministeriet
- ledande expert Otto Lahti, Transport- och kommunikationsverket
- verkställande direktör Juha Kenraali, Finlands Bilåtervinning Ab
- specialsakkunnig Hanna Kalenoja, Autoalan Keskusliitto ry
- verkställande direktör Tero Kallio, Bilimportörerna och -industrin rf
- intressebevakningsdirektör Ari Herrala, Finlands Transport och Logistik SKAL rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Klimatpanelen
- Gasum Ab
- K Auto Oy
- Automobilförbundet rf
- Logistiikkayritysten Liitto ry
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- Cykelförbundet rf
- Biokretslopp och Biogas Finland rf.

Betänkande KoUB 12/2020 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift ändras. Syftet med propositionen är att ändra lagen så att den föreskriver om nya förutsättningar för beviljande av stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar. Enligt förslaget ska staten betala stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar åren 2020—2022. Anskaffningsstödet ska beviljas fysiska eller juridiska personer som skaffar eller långtidshyr en ny gasdriven lastbil. Dessutom föreslås det att villkoren för skrotningspremien, som inte längre betalas, upphävs.

I överensstämmelse med regeringsprogrammet för regeringen Marin främjas en stegvis modernisering av drivkrafterna och uppfyllandet av målen i det nationella biogasprogrammet.

Propositionen hänför sig till den sjunde tilläggsbudgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den. Till finansieringen av stödet riktas 1 miljon euro från moment 32.20.47 i arbets- och näringsministeriets huvudtitel till moment 31.20.51 i kommunikationsministeriets huvudtitel.

Lagen avses träda i kraft den 1 december 2020 och gälla till och med den 31 december 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet välkomnar att anskaffningsstödet för första gången riktas också till gasdrivna lastbilar åren 2020—2022. Transportsektorns mål är att minska utsläppen med hälften fram till 2030 jämfört med utsläppsnivån 2005. För att målet ska nås krävs ett mångsidigt urval av metoder och utnyttjande av nya drivkrafter som ersätter fossila bränslen också inom den tunga trafiken, som har en viktig potential med tanke på att minska utsläppen.

Den tunga trafiken har hittills utnyttjat alternativa drivkrafter tämligen sparsamt och anskaffningspriset för gasdrivna lastbilar är högt jämfört med dieseldrivna fordon. Utskottet anser att propositionen är en bra impuls och signal också för branschen om behovet att främja koldioxid-snål tung trafik. Utskottet menar att propositionen främjar uppnåendet av miljömålen för trafiken, förnyandet av tunga fordon och en ökad användning av miljövänligare drivkrafter.

De utfrågade sakkunniga ansåg propositionen i huvudsak vara bra, men kritik riktades bland annat mot stödets relativt svaga miljökonsekvenser. Dessutom föreslogs det att stödet ska utvidgas till att omfatta eldrivna lastbilar, paketbilar och traktorer, och det föreslogs också att stödperioden förlängs. Trots att propositionens miljökonsekvenser är blygsamma ser utskottet positivt på att gasanvändningen inom den tunga trafiken stöds i detta skede och att det uttrycks en tydlig vilja hos statsmakten att främja ärendet, eftersom gasanvändningen för närvarande är mycket liten. Utskottet anser också att det med beaktande av det disponibla beloppet är ändamålsenligt att stödet i detta skede endast är begränsat till lastbilar. Eventuella stödformer för andra fordon behöver bedömas separat.

Betänkande KoUB 12/2020 rd

Utskottet har i samband med behandlingen av ärendet övervägt behovet av att sänka gränsen för massan hos lastbilar som ska anskaffas för att också mindre distributionsfordon och liknande ska omfattas av anskaffningsstödet. På basis av den utredning som utskottet fått och med beaktande av anslaget storlek har utskottet dock beslutat att behålla den minimigräns på 16 ton som föreslås i propositionen.

Anskaffningsstödet är en del av genomförandet av den nationella biogasstrategin, och ett av syftena med stödet är att stödja användningen av biogas. Propositionen gör det möjligt att använda både naturgas och biogas i lastbilar som skaffas med anskaffningsstöd. Enligt erhållen utredning skulle ett anskaffningsstöd begränsat till enbart användningen av biogas bland annat i förhållande till stödbeloppet vara administrativt sett mycket tungt att genomföra. I fortsättningen och bland annat i den färdplan för fossilfria transporter som är under beredning är det nödvändigt att bedöma fler metoder för att främja användningen av biogas och hur man även i lastbilar skaffade med hjälp av det nu aktuella anskaffningsstödet ska kunna främja användningen av biogas, som är klart mer miljövänligt än naturgas.

Utskottet betonar att införandet av gasdrivna lastbilar på marknaden också bidrar till utvecklingen av infrastrukturen för distribution av biogas. Utöver biogas bör man dock i större utsträckning främja utnyttjandet också av alternativa drivkrafter och miljövänliga bränslen, såsom biodiesel, väte, syntetiska bränslen och bland annat el. Vi behöver i fortsättningen en betydande utveckling i fråga om distributionsinfrastrukturen och tillgången till alternativa drivkrafter för att den tunga trafiken ska kunna utnyttja utsläppsnåla fordon i så stor utsträckning och på ett så effektivt sätt som möjligt.

Utskottet anser det vara viktigt att fördelningen av anskaffningsstödet och dess effekter i fortsättningen följs noggrant för att stödprogrammets effekter ska kunna bedömas.

DETALJMOTIVERING

Ingressen. Utskottet gör en lagteknisk korrigerings i ingressen i den finska texten.

5 §. Understödet belopp. Utskottet gör en språklig korrigerings i den finska texten i 2 mom.

6 §. Understödstagare. Utskottet ändrar ordalydelsen i 1 mom. så att orden ”enbart för eget bruk” ersätts med orden ”för personligt bruk” för att förtydliga regleringen. Enligt uppgift motsvarar ändringen propositionens syfte.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 186/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande KoUB 12/2020 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift (971/2017) 2 och 7 §, sådana de lyder i lag 961/2018,

ändras lagens rubrik samt 1, 5, 6, 12 och 14 §, av dem 6 § sådan den lyder i lag 961/2018 och 12 § sådan den lyder i lag 1521/2019, samt

fogas till lagen nya 3 a och 9 a § som följer:

Lag

om stöd för anskaffning av eldrivna personbilar, stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- och etanoldrift

1 §

Tillämpningsområde och förhållande till statsunderstödslagen

Denna lag innehåller bestämmelser om understöd av statens medel under åren 2018–2022, inom ramen för de anslag som reserverats i statsbudgeten, för anskaffning eller långtidshyrning av en personbil som använder el som enda drivkraft (*anskaffningsstöd*), för anskaffning eller långtidshyrning av en gasdriven lastbil (*gasanskaffningsstöd*) och för gas- och etanolkonverteringar av personbilar (*konverteringsstöd*). Bestämmelser om statsunderstöd finns dessutom i statsstödslagen (688/2001).

3 a §

Förutsättningar för beviljande av gasanskaffningsstöd

Gasanskaffningsstöd kan beviljas en fysisk eller juridisk person som under åren 2020–2022 köper eller förbinder sig att i minst tre år hyra en ny gasdriven lastbil som inte har genomgått en första registrering.

Understöd beviljas, om

- 1) det tunga fordon som köps eller långtidshyrs använder gas som huvudsaklig drivkraft,
- 2) fordonet genomgår första registrering i Finland;

Betänkande KoUB 12/2020 rd

- 3) fordonet hålls i registret minst ett år efter första registreringen,
- 4) fordonets största tillåtna massa i vägtrafik är minst 16 000 kilogram, och
- 5) anslag som i statsbudgeten reserverats för betalning av understödet står till förfogande.

5 §

Understödet belopp

Anskaffningsstöd beviljas av statens medel till ett belopp av 2 000 euro för anskaffning eller långtidshyrning av en ny eldriven personbil.

Gasanskaffningsstöd beviljas av statens medel till ett belopp av 5 000 euro för anskaffning eller långtidshyrning av en lastbil som använder komprimerad gas som drivkraft.

Gasanskaffningsstöd beviljas av statens medel till ett belopp av 12 000 euro för anskaffning eller långtidshyrning av en lastbil som använder flytande gas som drivkraft.

Konverteringsstöd beviljas av statens medel till ett belopp av 1 000 euro för konvertering av en personbil så att den blir gasdriven och 200 euro för konvertering av en personbil så att den blir etanoldriven.

6 §

Understödstagare

Anskaffningsstöd kan beviljas en fysisk person som är ägare eller innehavare av en ny eldriven personbil som uppfyller förutsättningarna i 3 §, och som köper eller långtidshyr den eldrivna bilen för personligt bruk.

Gasanskaffningsstöd kan beviljas en fysisk eller juridisk person som är ägare eller innehavare av en ny gasdriven lastbil som uppfyller förutsättningarna i 3 a §, och som köper eller långtidshyr det gasdrivna tunga fordonet. Den fysiska eller juridiska personen kan få understödet för anskaffning av högst fem gasdrivna lastbilar.

Konverteringsstödet kan beviljas en ägare eller innehavare av en personbil som konverteras och som uppfyller förutsättningarna i 4 §. Mottagaren av konverteringsstöd ska vara en fysisk person, och han eller hon kan få understödet endast en gång per kalenderår.

9 a §

Betalning av gasanskaffningsstöd

Transport- och kommunikationsverket betalar på ansökan understödstagaren gasanskaffningsstöd för anskaffning av en gasdriven lastbil som uppfyller de förutsättningar för gasanskaffningsstöd som anges i 3 a §. Till ansökan ska det fogas en specificerad redogörelse för det gasdrivna fordonet.

Understödstagaren ska meddela Transport- och kommunikationsverket om avtalet om långtidshyrning av den gasdrivna lastbilen upphör innan tidsfristen på tre år har gått ut eller om fordonet avförs från registret innan det hållits i registret den föreskrivna tiden på ett år.

Betänkande KoUB 12/2020 rd

12 §

Ändringsökande

I fråga om beslut som gäller understödet får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018 och gäller till och med den 31 december 2022.

Denna lag tillämpas på

- 1) anskaffningsstöd som importören eller tjänsteleverantören ansöker om senast den 30 november 2021,
- 2) gasanskaffningsstöd som ägaren eller innehavaren av ett fordon ansöker om senast den 30 november 2022,
- 3) konverteringsstöd som ägaren eller innehavare av en personbil ansöker om senast den 30 november 2021.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande KoUB 12/2020 rd

Helsingfors 12.11.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Suna Kymäläinen sd
vice ordförande Ari Torniainen cent
medlem Sandra Bergqvist sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Juho Kautto vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Joonas Könttä cent
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Matias Marttinen saml
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Mirka Soinikoski gröna
medlem Kari Tolvanen saml
medlem Paula Werning sd
ersättare Jari Myllykoski vänst
ersättare Jari Ronkainen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.

Betänkande KoUB 12/2020 rd Reservation

RESERVATION

Motivering

Regeringen föreslår att lagen om skrotningspremie för personbilar, stöd för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift ändras. Syftet med propositionen är att ändra lagen så att den föreskriver om nya förutsättningar för beviljande av stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar. Enligt förslaget ska staten betala stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar åren 2020—2022. Anskaffningsstödet ska beviljas fysiska eller juridiska personer som skaffar eller långtidshyr en ny gasdriven lastbil.

Enligt Sannfinländarna är propositionen ett steg i rätt riktning och behovet är reellt. Vi anser också att det är bra att staten beaktar transportsektorn genom att föreslå anskaffningsstöd för gasdrivna lastbilar.

I detta lagförslag ser vi det som en något begränsande faktor att premien nu bara kan tillämpas på fordon som överskrider viktgränsen 16 000 kg eller på lastbilar som väger minst 16 000 kg. Eftersom det också finns lastbilar på 12 000 kg på marknaden, vore det ändamålsenligt att anskaffningsstödet skulle gälla också dem. I fortsättningen skulle stödet också kunna övervägas för lättare tunga fordon, såsom traktorer.

Det är naturligtvis bra att systemet syftar till att få till stånd och påskynda utvidgningen av gasdistributionsnätet i vårt land genom att öka efterfrågan på fordonsgas.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 3 a § med följande ändringar (*Reservationens ändringsförslag*):

Reservationens ändringsförslag

3 a §

Förutsättningar för beviljande av gasanskaffningsstöd

Gasanskaffningsstöd kan beviljas en fysisk eller juridisk person som under åren 2020—2022 köper eller förbinder sig att i minst tre år hyra en ny gasdriven lastbil som inte har genomgått en första registrering.

Understöd beviljas, om

- 1) det tunga fordon som köps eller långtidshyrs använder gas som huvudsaklig drivkraft,
- 2) fordonet genomgår första registrering i Finland;
- 3) fordonet hålls i registret minst ett år efter första registreringen,

Betänkande KoUB 12/2020 rd
Reservation

- 4) fordonets största tillåtna massa i vägtrafik är minst 12 000 kilogram, och
- 5) anslag som i statsbudgeten reserverats för betalning av understödet står till förfogande.

Helsingfors 12.11.2020

Sheikki Laakso saf
Jari Ronkainen saf